

8. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, АНАЛІЗ І АУДИТ

Єрмоєнко М.В.

студент,

Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля

АУДИТ В УКРАЇНІ: РОЗВИТОК, ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Розвиток ринкових відносин, виникнення недержавної форми власності суттєво змінили систему фінансового контролю в Україні. Потреба у гарантії достовірності, об'єктивності та законності фінансової звітності для широкого кола її користувачів зумовила виникнення і подальший розвиток в Україні аудиту як незалежної форми контролю. Аудит має тривалу історію у розвинених зарубіжних країнах і запозичений у вітчизняну практику. У той же час становлення аудиторської діяльності на законодавчій основі видокремилась низка проблем, які потребують першочергового розв'язання [4].

Значний внесок у наукове та практичне дослідження проблем аудиторської діяльності зробили українські вчені та практики, зокрема: М. Т. Білуха, О. С. Бородкін, Ф. Ф. Бутинець [1], Б. І. Валуєв, В. В. Головач, З. В. Гуцайлюк, Н. І. Дорош. Заслугує на увагу досвід аудиторської діяльності у розвинених країнах Європи та США, викладений у працях Р. Адамса, Е. А. Аренса, М. Беніса, М. Готліба, Р. Доджа, Д. Карлмайкла, Дж. Л. Лоббека, Р. Монтгомері, Дж. К. Робертсона.

Метою написання даної статті є дослідження сучасного стану, проблем та перспектив розвитку аудиту в Україні.

Аудиторські послуги стали більш диверсифікованими, зокрема на даному етапі в основному, надаються такі види аудиторських послуг: аудит, супутні аудиту послуги, оглядова перевірка, операцій на перевірка, компіляція. Ринок видів аудиторських послуг в Україні розширився та диференціювався за напрямками та інтересами замовників. В нашій державі деякі із аудиторських фірм (аудиторів) взагалі не займаються аудитом, а надають лише консалтингові та інші послуги. В той час як світові тенденції розвитку аудиторських послуг свідчать про скорочення аудиторськими фірмами обсягів консалтингових послуг або виділення з них суб'єктів, що надають консалтингові послуги, в окремі структури. в Україні існують регіони, де аудит у загальному обсязі аудиторських послуг займає близько 30%. Це Вінниця, Херсон, Чернігів, Миколаїв, Запоріжжя і Луганськ. У більшості випадків причина таких показників – це диверсифікація, бажання утримати клієнта різноманітністю послуг, що надаються, шукаючи альтернативні джерела доходів.

Нестабільна економічна ситуація, що склалася в Україні, потребує вирішення низки проблем, які мають місце у професійній діяльності аудиторів, аудиторських фірм і унеможливають успішний розвиток аудиту.

Однією з проблем є недостатня кількість методичних розробок з аудиторського контролю, що спричиняє нестачу знань та низьку компетенцію аудитора під час виконання своїх завдань. Крім того, такі тенденції призводять до пониження рівня конкурентоспроможності українських аудиторів, порівняно з іноземними, які пропонують значно ширший перелік послуг. Іншим негативним явищем є брак кваліфікованих аудиторських кадрів, що призводить до зниження якості аудиторських послуг. Це питання порушується не лише користувачами

аудиторських послуг і державними органами, але й власне аудиторами, які зацікавлені в стабільному розвитку ринку аудиторських послуг, підвищенні престижу аудиторської професії. Нині аудитор не завжди здійснює якісну аудиторську перевірку та складає достовірний аудиторський висновок. Незважаючи на законодавчу вимогу щодо обов'язкового підтвердження незалежним аудитором показників річної фінансової звітності, інвестори та інші користувачі звітності не відносяться з належною довірою до висновку аудитора про достовірність показників фінансової – звітності.

Вирішення питання також потребує проблема сучасного аудитора та довіри до нього. Процес вибору аудитора – це, по – перше, питання довіри. Тобто перед тим, як клієнт вирішить надати інформацію аудиторіві, він повинен бути впевнений, що в аудитора стане сил і змоги зберегти її в конфіденційності. Це, звичайно, пов'язано з професіоналізмом аудитора і юридичним захистом його діяльності [2, с. 60] .

Поряд з перерахованими вище питаннями існує серйозна проблема формування ціни на аудиторські послуги, а саме в частині методики її визначення. Єдиної системи розрахунку вартості послуг аудиторської фірми в Україні не існує, тому аудитори часто використовують власну систему формування ціни. Найчастіше така система заснована на визначенні кількості відпрацьованих людино-годин або обсягу виконаних робіт. Також, велика кількість аудиторів на ринку спричиняє значне зниження ціни на аудиторські послуги у зв'язку з необхідністю боротьби за клієнта. Це в свою чергу впливає на зниження якості аудиту.

Отже, бачимо, що Україна має порівняно невеликий досвід функціонування аудиторської діяльності, існує ціла низка проблемних питань, які потребують якнайшвидшого вирішення, проте разом з тим наша країна має і потужний потенціал та перспективи розвитку незалежного аудиту [3].

Для вирішення вищезазначених проблем варто навести деякі шляхи їх подолання та перспективи розвитку аудиту в Україні:

- 1) «детінізація» економіки України, відповідно зі зменшенням обсягів «тіньового» бізнесу значення аудиту зростатиме;
- 2) розробка механізму ціноутворення на аудит та аудиторські послуги шляхом вивчення міжнародного досвіду з цього питання;
- 3) підвищення престижу аудиторської професії, надання впевненості у відповідності ціни якості роботи аудитора;
- 4) розробка внутрішньо-фірмових методик аудиту, робочої документації;
- 5) розробка типових методик аудиторської перевірки у розрізі галузей їх функціонування;
- 6) скасування штучно вмонтованих елементів закордонної теорії та практики, які не тільки не мають обґрунтованого змісту, але й суперечать реальним потребам обліковців-практиків;
- 7) удосконалення навчальних планів підготовки обліковців у вищих навчальних закладах, адаптувати їх знання до потреб практики реального життя.

Аудиторські послуги в Україні розвиваються швидкими темпами, хоча і існують певні проблеми. Більш глибоке дослідження цих проблем може стати основою для визначення пріоритетних напрямків вдосконалення аудиторської діяльності з огляду на перспективи розвитку ринкової економіки і відносин власності в Україні, а їх розв'язання сприятиме подальшому впровадженню аудиторської професії в господарську практику і формуванню у громадськості впевненості у високій професійній майстерності аудиторів.

Список використаних джерел:

1. Бутинець Ф. Ф. Аудит : підр. / Ф. Ф. Бутинець. – Житомир : ПП «Рута», 2006. – 512 с.
2. Драч В. І. Наступний крок: забезпечення якості аудиторських послуг [Текст] / В. І. Драч // Аудитор України. – 2009. – №5/6. – С. 60-61.
3. Україна. Аудиторська Палата. Про затвердження плану зовнішніх перевірок систем контролю якості аудиторських фірм та аудиторів на 2010 рік // Аудитор України. – 2010. №1. – С. 8-67.
4. Редько О. Аудиторські послуги в Україні: перші кроки до ринку // Бухгалтерський облік і аудит. – 2008. – № 11. – С. 49-55

Захарченко О.М.

магістрант;

Науковий керівник: Соболь Г.О.

к.е.н., доцент,

Вищий навчальний заклад Укоопспілки

«Полтавський університет економіки і торгівлі»

СПІВВІДНОШЕННЯ ПОНЯТЬ «ТОВАР» І «ТОВАРНІ ЗАПАСИ» ЯК ОБ'ЄКТА ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ

Передумовою повноти й ефективності реалізації функцій управління є ідентифікація об'єкта обліку і контролю. Товари виступають важливою складовою ефективності управління діяльністю торговельних підприємств як складовою національного продукту України. Торгівля як галузь національного господарства України створює 16,4% доданої вартості у валовому внутрішньому продукті. Через торгову мережу підприємств (юридичних осіб) за I півріччя 2013 р. було продано споживчих товарів на суму 192,5 млрд. грн. Обороти роздрібною торгівлю за січень-серпень 2013 р. становив 559,5 млрд. грн, що у порівнянних цінах на 10,2% більше обсягу січня-серпня 2012 р. У загальному обсязі роздрібного товарообороту торгової мережі підприємств частка непродовольчих товарів зменшилася і становила 60% проти 60,6% за I півріччя 2012 р. [3].

Управління товарними запасами передбачає забезпечення якісного контролю за їх станом і рухом на основі документування господарських процесів у системі обліку. Тому проблеми обліку і контролю товарних запасів на підприємствах викликають особливий інтерес у вітчизняних фахівців: В.І. Бачинського, О.С. Бородкіна, Ф.Ф. Бутинця, С.Ф. Голова, А.П. Гринько, Ю.А. Вериги, В.І. Єфіменко, В.П. Завгороднього, О.В. Карпенко, М.В. Кужельного, Л.В. Нападовської, В.Г. Лінника, Я.В. Соколова, В.В. Сопка, Н.М. Ткаченко, В.М. Костюченко, М.Г. Чумаченка, Л.М. Янчевої та інших. У наукових працях вчених значна увага приділена організації обліку товарних запасів за центрами відповідальності (центрами доходів, витрат, інвестицій, місцями зберігання, відповідальними особами тощо). При будь-якій системі організації обліку і контролю первинною одиницею спостереження є товар. Тому ідентифікація економічної сутності і змісту товару, співвідношення понять «товар» і «товарні запаси» має важливе значення для управління діяльністю торговельного підприємства.

Фундаментом досліджень економічної сутності є наукові роботи таких знаних вчених-економістів як Мазаракі А.А., Ушакова Н.М., Райзберг Б.А., Мочерний С.В., Загородній А.Г., інших.